

Nemokamas darbas namuose

Tai darbas, už kurį negaunama tiesioginio atlygio, bet yra svarbus namų ūkio palaikymui ir visuomenės gerovei

Namų ruošos darbai

Vaikų priežiūra

Šeimos narių slauga

Popamokinės veiklos planavimas

Laisvalaikio planavimas

Nelygų nemokamo darbo pasiskirstymą tarp lyčių lemia: visuomenėje įsišakniję tradiciniai lyčių vaidmenys, socialinės normos bei lūkesčiai, kad priežiūros darbai yra „moteriškas“ užsiėmimas.

Situaciją dar labiau apsunkina nepalanki darbo rinkos struktūra, darbdavių požiūris į darbuotojus, turinčius priežiūros įsipareigojimų, ir nepakankama valstybės politika priežiūros paslaugų srityje.

Situacija Lietuvoje

> 10k.

Lietuvos moterys namuose nemokamai dirba 10 kartų daugiau nei vyrai (moterų indeksas yra 2,99, vyrų – 0,27)

82,2 %

82,2 % moterų mano, kad artimuosius prižiūri daugiausiai jos, o beveik pusė vyrų mano, kad abu su sutuoktiniais priežiūros pareigomis dalijasi vienodai.

2/3

Beveik du trečdaliai Lietuvos gyventojų yra susidūrę su problemomis derinant darbo ir šeimos pareigas.

14,6 %

Tik 14,6% moterų nurodo, kad priežiūros pareigomis vienodai dalijasi su partneriu.

Moterys atlieka 82,2 % visų priežiūros darbų.

19 %

19 % moterų, palyginus su 7,9% vyrų prižiūri artimuosius, asmenis su negalia ir pan.

Pasekmės moterims:

- sveikatos problemos, kylančios dėl laiko trūkumo pasirūpinti savimi;
- didesnė depresijos rizika;
- ribotos karjeros galimybės ir mažesnis darbo užmokestis;
- sunkumai derinant darbo ir šeimos pareigas;
- mažiau laisvalaikio;
- mažesnės galimybės tobulėti.

Nemokamas darbas namuose gilina lyčių nelygybę, ribodamas moterų galimybes darbo rinkoje ir neigiamai veikdamas jų ekonominę nepriklausomybę. Vyrai dažnai patiria spaudimą būti vieninteliais šeimos aprūpintojais, o tai riboja jų dalyvavimą šeimos gyvenime. Dėl to nukenčia santykiai, gilėja konfliktai, auga nepasitenkinimas, o visuomenė praranda moterų potencialą, stabdydama socialinį bei ekonominį progresą.

Mažų (iki 3–4 metų amžiaus) vaikų priežiūros paslaugų mažuose miesteliuose beveik nėra.

Nepakankamas paslaugų teikimas susijęs su aptarnaujančio personalo trūkumu ir ribotais finansiniais ištekliais. Be to, savivaldybės ir joms pavaldžios įstaigos netiria dirbančių šeimų, auginančių vaikus ir (ar) prižiūrinčių artimuosius dėl negalios, ligos ar senatvės, poreikių ir lėtai į juos reaguoja.

Problemos, susijusios su neįgaliais / vyresnio amžiaus asmenimis.

Neįgalių ir vyresnio amžiaus asmenų priežiūra reikalauja ypač didelių fizinių bei emocinių išteklių, dažnai priverčia globėjus atsisakyti profesinės veiklos. Prižiūrintiems asmenims tenka nuolat spręsti sudėtingus sveikatos priežiūros klausimus ir patirti dideles finansines išlaidas. Situaciją apsunkina informacijos ir kvalifikuotų specialistų trūkumas bei nuolatinis poreikis įrodinėti paslaugų būtinumą institucijoms.

Būtinai pokyčiai trijose pagrindinėse srityse:

Instituciniu lygmeniu svarbu stiprinti ir plėsti priežiūros paslaugų infrastruktūrą. Būtina didinti valstybinių vaikų darželių ir slaugos centrų skaičių bei jų lankstumą, užtikrinant priežiūros paslaugas ir nestandartinėmis darbo valandomis.

Socialinėje srityje būtina keisti stereotipus apie priežiūros darbus ir skatinti lygų vyrų bei moterų įsitraukimą į šeimos ir darbo aplinkas.

Ekonominėje plotmėje būtina didinti valstybinį priežiūros paslaugų finansavimą ir taikyti finansines paskatas, motyvuojančias lygesnį vyrų ir moterų įsitraukimą į praktinius šeimos reikalus.

Šis infografikas yra Lietuvos moterų lobistinės organizacijos projekto „Moterų ir vyrų priežiūros pareigų skirtumo mažinimas“, finansuojamo LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, dalis.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

KIENO PAREIGA?

